

הרחבת מעגל המצוינות: תובנות מסיור לימודי בארה"ב

2018

הרחבת מעגל המצוינות: תובנות מסיור לימודי בארה"ב

2018

בחלוף שבע שנים לפעולתה של הקרן, לקראת גיבוש 'מתווה דרך' לחיזוק המצוינות במתמטיקה ומדעים בחטיבת הביניים, יצאנו, אלי הורביץ, נעמה אקסלרוד טייר וד"ר לנה ראב"ד (מקרן טראמפ) ביחד עם פרופ' עידית ירושלמי (מכון וייצמן) ד"ר טלי נחליאלי (מכללת לוינסקי) וד"ר מיכל איילון (אוניברסיטת חיפה) לסיור לימודי בארה"ב.

ניצלנו את קיומו של כנס AERA השנתי בניו-יורק כדי להיפגש עם מומחי חינוך, לקיים ביקורים במוסדות חינוך וללמוד על המחקר והעשייה בתחום הוראת המדעים והמתמטיקה בחטיבת הביניים.

ביקרנו בבית ספר Advanced Math & Science III (רשת New Visions), ו-Paramus high school, במטה בית הספר לחינוך RELAY, ב-STEMTeachersNYC (אוניברסיטת קולומביה), נפגשנו עם Pamela Grossman, Arthur Levine, Paul Cobb, Karen Hammerness, Hilda Borko, John Hattie, Peggy Brookins, Janine Remillard ועוד.

הרחבת מעגל המצוינות ושוויון הזדמנויות

- אמירה בולטת בכנס ובמפגשים שקיימנו הייתה שחטיבת הביניים היא הזדמנות ליצירת צדק חברתי, ובפרט שוויון בנגישות להוראה ופיתוח דימוי עצמי חיובי. זאת תוך הגדרת סטנדרטים גבוהים לכולם והצבת מטרות שיאפשרו לתלמידים להשתלב בשלב הבא, בחטיבה העליונה ובהשכלה הגבוהה ושוק התעסוקה.
- במקרים רבים, בבתי הספר חזקים מבחינת הרקע סוציו-אקונומי של תלמידיהם, קיימת מוטיבציה גבוהה להצטיין וציפיות גבוהות של ההורים, המורים והתלמידים מה שמייצר כוח משיכה גדול למורים מעולים. ואילו בבתי הספר החלשים מתקיימת תמונת ראי - לא מאמינים שאפשר ושצריך להצטיין ומוותרים מראש, "זה לא בשבילנו".
- המורים לרוב הם מורים צעירים חדורי אידיאולוגיה, אך חסרי ניסיון. כל אלו מעמיקים את הפער העצום בהישגי התלמידים. מצד שני, ראינו דוגמא לבית ספר ציבורי בו לומדים תלמידים מרקע קשה, המציב רף ציפיות גבוה עבור התלמידים והמורים, דוגל בתפיסת הוראה ממוקדת תלמיד ומצליח לקדם מצוינות.
- הורים משכבות הסוציו-אקונומיות החלשות תולים במערכת החינוך את התקווה ואת האחריות להעניק לילדיהם את הכלים, המיומנויות והידע שיכינו אותם להשכלה הגבוהה, כיוון שהם רואים בהשכלה הגבוהה ביטחון תעסוקתי.
- יחד עם זאת, נדרשת עבודה עם ההורים על החשיבות השקעה והתמדה בלימודים, הנגשת מידע רלוונטי אודות השכלה גבוהה (בעיקר עבור הורים שילדיהם הם דור ראשון להשכלה הגבוהה). למשל העובדה שפעמים רבות בחירה במסלולי מצוינות משמעותית יותר מממוצע הציונים.
- הפערים שנצברו בבתי הספר היסודיים, השכונתיים, באים לידי ביטוי בבתי הספר העל יסודיים האזוריים. פערים אלו דורשים התאמה של ההוראה ובניית תכנית למידה אישית. בדגש על מתן מענה בשני מעגלים, רגשי ופדגוגי. נדרשים שיעורי תגבור אחר הצהריים ובחופשים לצמצום פערי ידע ומיומנויות.
- נראה שמורים מעריכים בחסר את הפוטנציאל של תלמידים מרקע חלש. במקרים בהם המורים סבורים שהתלמידים מתקשים בשל גורמים "חוץ בית ספריים" כמו: תכונות של הילד, תרבות, שפה, הורים וכו', ולכן קשה להביא לשינוי ושיפור.